

Nr. 1026

Zondag 21 juni 2009

Schriftlezing: Maleachi 3: 13-24

Lieve gemeente,

In dit gedeelte komt de naam van Elia voor, een oudtestamentische gelovige. Elia komt in dit gedeelte en in andere delen van het N.T. voor als een voorbeeld voor gelovigen.

* als bidder, bv. Jakobus 5, Elia was een mens zoals wij, hij bad een gebed en God reageerde...

* als moedig gelovige: hij zegt koning Achab, dat hij een probleem is door zijn ongeloof.

* als intiem gelovige: hij ziet de engelen rondom de stad Dotan; hij ontmoet God op de Horeb in het suizen van de zachte koelte

Een voorbeeld, meer nog, hij is het archetype van een profeet, iemand die namens God spreekt. Zo noemt Maleachi hem in vs. 23.

En wie daar in het N.T. dichtbij komt is Johannes de Doper. Lukas zegt van hem in 1:17: 'Als bode zal hij voor God uit gaan met de geest en de kracht van Elia om ouders met hun kinderen te verzoenen en om zondaars tot rechtvaardigheid te brengen'.

Zo'n leven met God intrigeert, maakt een mens mooi en boeiend. Elisa, een volgeling van Elia, verlangt naar eenzelfde leven met God. Bij Elia's afscheid vraagt hij om een dubbel deel van de geest van Elia. Dan heb je een behóórlijk verlangen naar God.

Ik wil dit verlangen stimuleren door deze preek. Gaan met de geesteskracht van Elia. Wie zou dat willen? Maleachi geeft ons daartoe onderwijst.

Allereerst door in het volk Israël twee soorten mensen aan te wijzen. En die tweedeling is er ook in ons midden. Voor beide groepen heeft hij een aansporing.

Maleachi heeft enerzijds een boodschap voor mensen die twifelen aan God, die zich afvragen: 'Is God echt; is God recht?'

Mensen, die hier "nee" op zeggen, omdat God hun verlanglijstje negeert. Tot hen zegt de tekst: 'bindt in; wees wat nederiger, denk beter na'; God oordeelt het kwade en beloont het goede. Wees meer op God gericht.

Anderzijds is de tekst voor wie ontzag heeft voor God; Hem dient zoals een zoon zijn vader, ("papa kan alles"), ook al zet God strepen door onze rekening. Eens zegt God: 'jij hebt gelijk, wel gedaan getrouw kind'.

Laten we zicht krijgen op onszelf, opdat we echt en recht in Gods ogen zullen zijn. De dingen zien vanuit God en in relatie met God, dat ontbreekt bij de eerste groep.

Vs. 13: 'Jullie hebben tegen elkaar harde woorden over mij gesproken' - zegt de Heer - 'en jullie vragen: 'Wat hebben we dan over u gezegd?' God heeft geluisterd naar wat ze tegen elkaar spraken over Hem. Ze spraken harde woorden, niet tót God, maar óver Hem.

Het probleem is niet de 'harde woorden'. Kijk hoe Job tot God moppert. Daar kan God tegen, geen probleem. God zegt op het einde tegen Job; 'Je hebt goed van mij gesproken'. Dat zegt Hij niet van zijn vrienden, die met de rug naar God stonden en over Hem filosofeerden. Zó ook hier in Maleachi.

Laten we hier wat beter naar kijken met een voorbeeld. Heel ons leven is een theater en wij zijn spelers. Elke keuken, kamer, elk kantoor, auto, slaapkamer, sportzaal of bar staat op de planken ! En God zit op de eerste rij en mist geen enkel deel van dit drama van ons leven. God hoort elk gesprek en traceert elk motief.

Dus: leef allereerst voor, richting God als hooggeëerde gast in het publiek.

Dat ontbreekt bij de eerste groep.

Het tweede is: God luistert naar de gesprekken en hoort dan: 'Wat heeft het voor nut om God te dienen, wat hebben we eraan dat we zijn voorschriften in acht nemen en ons in een boetekleed hullen voor de HEER van de hemelse machten?'

Wat is hier het probleem?

Dat zijn 'vormen zonder leven'. Ze gingen naar de tempel, offerden, huldten zich in boetekleed. Ze kenden de vormen van het dienen van God. Maar die handelingen ervaren ze als nutteloos, als leeg. Het geeft hun geen innerlijke bevrediging. Hoe komt dat?

Lees nog eens hfdst. 2: 13-14. De vormen, de diensten van zondag staan in tegenstelling tot de ontrouw op maandag. En dat accepteert God niet.

Dan kun je jezelf rechtvaardigen en het goedpraten, maar God, ons geweten, zegt: Je bent onecht, onrechtvaardig. Je ervaart dan geregeld bezig te zijn met oninteressante, religieuze bezigheden en God is ver weg. Kortom, je bent niet zo gelovig als je denkt ! Dat is het tweede.

Het derde is dat deze mensen denken dat God de rechtvaardigen meteen en materieel zal zegenen. En dan zitten ze in het restaurant te praten over die en die; zakelijk doet hij het erg goed, maar hij gaat niet meer naar de kerk, nee. En die en die heeft een lot in de loterij gewonnen, en hij had het nog wel op zondag gekocht. En die en die sporter pocht op zijn prestaties; ja hij verdient een half miljoen en hij spot met God.

Zo praten ze in vs. 15; '...hoogmoedigen gedragen zich goddeloos en het gaat hun voor de wind. Ze stellen God op de proef, maar Hij grijpt niet in'.

Ze snappen God niet, want ze gaan ervan uit dat God gelovigen meteen en materieel zegent. Zij doen wat voor God en God doet wat voor hen; en als dat niet gebeurt dan moppert hun ongelovig hart en mopperen ze tegen elkaar over God.

Ze kennen de stille omgang met God niet, die binnenkant is stil. Alles is buitenkant.

Dan komen de gelovigen aan het woord in vs. 16, de mensen met ontzag voor God. De NBV vertaalt het Hebreeuwse woordje "aaz" met "zo". Maar dit is niet zozeer een modaal bijwoord, maar een temporeel bijwoord "dan", "toen". Zo geeft de NBG: 'Toen spraken de mensen, die ontzag voor de HEER hadden...'. Hier komen mensen aan het woord, die recht voor God staan. Wie staat recht voor God?

1. Wie ontzag voor Hem heeft, vs. 16. Wie bang is om God teleur te stellen, God verdriet te doen.
2. Wie zijn naam hoog acht, vs. 16. Wie de naam van God, van Jezus, met bewondering uitspreekt, met liefde. Check het voor jezelf. Hoe spreek je over God, over Jezus? Hoe spreek ik over mijn vrouw, mijn man?
3. Wie Hem dient zoals een zoon zijn vader, in de zin van 'papa kan alles', vs. 17.

Voor hen zijn er in dit gedeelte vier beloften van God:

1. De HEER hoort en luistert aandachtig, vs. 16.
2. God legt vast wie ontzag voor Hem heeft en zijn naam hoog acht, vs. 16.
3. God spaart hen, beschermt hen, vs. 17.
4. God zal eens het verschil maken tussen rechtvaardigen en wettelozen, tussen mensen die God gehoorzamen en wie dat niet doen, vs. 18.

Dit is een stimulans om te gaan in de geesteskracht van Elia.
In de opwekkingsbundel staat het lied 570:
Dit is de tijd van Elia, die 't woord van de Heer tot ons spreekt.
En dit is de tijd van zijn dienstknecht Mozes, die 't juk van het onrecht verbreekt.
En dit is de tijd van verzoeking, van duisternis, net als weleer.
Maar in de woestijn klinkt een stem, die uitroept: Bereid nu de weg van de HEER !

Hoe ? Kom tot inkeer, zie je zonde, belijd die voor God en doe het niet weer !
Breng vruchten voort die een nieuw leven waardig zijn en denk niet bij jezelf, ik zit wel goed: Abraham is onze vader. Ik ben gedoopt. Zie het probleem bij jezelf en verwacht het van God.

Maleachi kent dan een geweldige verwachting. Een Messiasverwachting. We zagen dat al bij hfdst. 3: 1, waar staat: 'Opeens zal hij naar zijn tempel komen, de HEER naar wie jullie uitzien'. Wie? Jezus !

Maleachi ziet de komst van Jezus nog niet in twee fasen, zoals het N.T. dat uitlegt. Eerst als Koningsknecht, dan als Heerser van het Heelal.

Hij ziet de komst van de Messias als een ingrijpende dag, vs. 19. Een vreselijke dag voor wie hoogmoedig is of zich goddeloos gedraagt.

Dus niet wie zegt goddeloos of atheïstisch te zijn, maar wie zich zo gedraagt, wie niet op dinsdag met God rekent, wie met de rug naar God leeft en spreekt. Wie over God praat en niet met Hem.

We mogen de verwachting van Maleachi dan richten op zijn eerste en zijn tweede komst van Jezus.

En wat wil Hij dan voor ons zijn? Vier beelden uit vs. 20;

1. Een opgaande zon;
2. Vleugels van genezing;
3. Het uitbreken uit een stal;
4. Springen als kalveren.

Ad. 1. Jezus is als een opgaande zon.

Hij brengt licht, waar donkerheid is, waarheid waar leugen is. We leven in de cultuur van Pilatus, die cynisch opmerkt in het licht van Jezus: Wat is waarheid? Wie is waar? Dat is het gevaar van het scepticisme, moreel en intellectueel relativisme en het failliet zijn van huwelijk en gezin. Er is geen anker, geen vast punt van waarheid, van een moreel kader. Jezus biedt het ons en onze medelanders.

Ad. 2. Jezus brengt genezing.

Jezus was de grote heelmaker van geest, ziel en lichaam. Hij heelt niet elke kwaal, dat gebeurt bij de opstanding, als Hij terugkomt. Je hoort de lichte vleugelslag.

Ad. 3. Het effect op die ontzag voor God heeft, is als het uitbreken uit een stal.

Het komen van Jezus geeft bevrijding, geen binding. Wat kan een verslaving, een slechte gewoonte, een conflict, ons verlammen. Vertrouw het toe aan Jezus. Hij bevrijdt en geeft een immense vreugde. Je kunt de hele dag feesten, maar van binnen verdrietig zijn.

Kom uit je stal, die vieze, vuile stal en wees vrij.

Ad. 4. En spring als kalveren.

Ik maakte het vroeger diverse keren mee. Als het voorjaar ver genoeg gevorderd was, gingen de kalveren naar buiten. Uitgelaten sprongen ze met de poten hoog; ze renden door het weiland, door het dolle heen.

Uitgelaten christenen... Jezus zegt in Lukas 6: 23: 'Als de dag van Christus wederkomst komt, wees verheugd en spring van blijdschap'.

We hebben dan de neiging te zeggen, als het zover is dan komt het wel. Ik ben bang dat we, nuchtere Nederlanders, in de bruiloftsstoet hopeloos achteraan komen. Omdat we hier niet geoefend hebben. Dus laat het kalf in je los. Huppel van zielevreugd. Ik denk dat dit een serieus punt is voor een volgende kerkenraadsvergadering.

Dan de laatste drie verzen van het O.T. Hoe sluit God dit eerste deel van de bijbel af?

1. Door terug te verwijzen naar wat is gezegd: Houd je aan – je kunt ook vertalen: denk aan – het onderricht van Mozes. Vergeet niet wat er gebeurde op de Horeb. Ik bracht je op adelaarsvleugels uit Egypte en toonde je mijn glorie, mijn heiligheid, mijn regels en kracht. Dit maakt verschil in je leven tussen doelloos leven en doelgericht; het verschil tussen zinloos en zinvol; het verschil tussen tevergeefs leven en levensvolheid.

2. Kijk vooruit, verwacht de dag van de HEER, als God de geschiedenis tot een climax brengt, afrekent met wie zich goddeloos gedraagt en in het gelijk stelt wie ontzag voor Hem heeft. En Hij stuurt zijn profeten uit genade om te brengen tot levensvolheid.

3. En dat vind ik het meest verrassende; God sluit het O.T. af met de focus op de relaties tussen vaders en kinderen; ouders, zoals de NBV iets minder juist vertaalt, en kinderen. Als het gaat om werken aan levensverandering, dan gaat dat vooral om werken aan de basic-relaties, om verzoening. Letterlijk staat er: God zal het hart van de vaders terugbrengen tot de kinderen. Wat wil dit zeggen? Het tegenovergestelde is het hart afkeren van de kinderen. Hoe?

Door je kinderen te negeren. Alle tijd gaat in je werk zitten en je kinderen moeten het doen met de vermoeide resten.

Door afwezig te zijn. Je bent met jezelf en je verslavingen druk; drank, verkeerde seks, eer, eten slokken al je aandacht op. Je voelt je schuldig onder vaderdag cadeaus. Je kinderen hebben niet je passie, je liefde.

Je bent verbitterd en teleurgesteld en reageert dit af op je kinderen. Je maakt je kinderen ziek en gedemotiveerd door je eigen slechte keuzes.

Beste vaders en moeders. Onze kinderen hebben ons hart nodig, onze intense warme interesse, onze hulpvaardigheid en bereidwilligheid.

En dat geldt ook voor jullie, kinderen. God wil jullie hart terugvoeren tot je ouders, zo staat er letterlijk. Doe je ouders niet af als ouderwets en geef ze je tijd, luister en probeer te begrijpen. En als je ouders ouder zijn, geef ze zorg en aandacht.

Het is een opdracht van God, dankzij Jezus: Hij is het ultieme slachtoffer.

Je mag Hem alle schuld geven. In Jezus heeft God zijn hart naar ons toegewend.

Keer terug naar Mij – zegt de HEER van de hemelse machten – dan zal ik naar jullie terugkeren.

Amen